

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/115/2002

WYDARZENIA NA BLISKIM WSCHODZIE W OPINIACH POLAKÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Nie ustają doniesienia o krwawych ofiarach konfliktu izraelsko-palestyńskiego. Samobójcze zamachy Palestyńczyków i akcje odwetowe wojska izraelskiego od pewnego czasu są stałym tematem informacji prasowych i telewizyjnych. W związku z tym ponownie zapytaliśmy respondentów o ich opinie dotyczące wydarzeń na Bliskim Wschodzie¹.

W porównaniu z ubiegłym miesiącem nieco zmalał (łącznie o 6 punktów) odsetek ankietowanych uznających konflikt na Bliskim Wschodzie za sprawę ważną dla Polski (zdecydowanie lub raczej). Nadal jednak niemal połowa pytaných (48%) uważa te wydarzenia za raczej ważne dla naszego kraju, a kolejne 12% uznaje je za bardzo ważne. Odmiennego zdania jest nieco ponad jedna czwarta respondentów (27%), ale tylko co dwudziesty (5%) uważa konflikt izraelsko-palestyński za zdecydowanie nieważny z naszego punktu widzenia. Nieco wzrósł (o 3 punkty) odsetek osób, które nie potrafią zająć stanowiska w tej sprawie.

Tabela 1

Trwa zbrojny konflikt na Bliskim Wschodzie. Czy, ogólnie rzecz biorąc, uważa Pan(i) że jest to dla Polski sprawa:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	V 2002	VI 2002
	w procentach	
- zdecydowanie ważna	16	12
- raczej ważna	50	48
- raczej nieważna	17	22
- zdecydowanie nieważna	7	5
Trudno powiedzieć	10	13

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (145) przeprowadzono w dniach 7-10 czerwca 2002 roku na liczącej 1060 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tak jak w poprzednim sondażu zapytaliśmy respondentów, czy ich zdaniem wydarzenia na Bliskim Wschodzie mogą przerodzić się w konflikt o zasięgu ogólnoświatowym. Uzyskane wyniki nie odbiegają od ubiegłomiesięcznych. Nadal większość Polaków (59%) obawia się, że konflikt izraelsko-palestyński może doprowadzić do wojny światowej. Nieco zmalał odsetek osób uważających, że wydarzenia te nie stwarzają zagrożenia dla pokoju na świecie - obecnie opinię tę podziela co czwarty pytany. Wzrósł natomiast (o 5 punktów) odsetek respondentów, którzy nie mają wyrobionego zdania w tej sprawie.

Tabela 2

Czy sądzi Pan(i), że wydarzenia na Bliskim Wschodzie mogą doprowadzić do wojny światowej czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	V 2002	VI 2002
	w procentach	
Raczej tak	60	59
Raczej nie	29	25
Trudno powiedzieć	11	16

Eskalacji konfliktu obawiają się przede wszystkim mieszkańcy wsi i małych miast oraz osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym. Mieszkańcy wielkich miast, badani z wyższym wykształceniem oraz kadra kierownicza i pracujący na własny rachunek mają w tej kwestii opinie bardzo podzielone, ale tylko wśród prowadzących własną działalność nieznacznie przeważa przekonanie, że konfliktu światowego nie będzie (por. tabele aneksowe).

Można zauważyć korelację między odpowiedziami dotyczącymi dwóch opisanych wyżej zagadnień. Niemal trzy czwarte badanych (71%), którzy obawiają się, że wydarzenia na Bliskim Wschodzie mogą doprowadzić do wojny światowej, uważa, że konflikt ten jest dla Polski sprawą istotną. Wśród respondentów niepodzielających tych obaw co drugi zgadza się z taką opinią. W grupie ankietowanych, którzy nie mają wyrobionego zdania na temat ewentualnej eskalacji konfliktu, przeważają osoby niepotrafiące ocenić, czy dla naszego kraju jest to sprawa ważna czy też nie.

Tabela 3

Czy sądzi Pan(i), że wydarzenia na Bliskim Wschodzie mogą doprowadzić do wojny światowej czy też nie?	Trwa zbrojny konflikt na Bliskim Wschodzie. Czy, ogólnie rzecz biorąc, uważa Pan(i) że jest to dla Polski sprawa:		
	ważna	nieważna	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Raczej tak	71	22	7
Raczej nie	50	43	7
Trudno powiedzieć	35	21	44

KTO PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚĆ?

W porównaniu z ubiegłym miesiącem spadł odsetek respondentów deklarujących, iż są im znane racje obu stron konfliktu. Obecnie zagregowane odsetki odpowiedzi twierdzących (zdecydowanie tak i raczej tak) oraz przeczących (zdecydowanie nie i raczej nie) niemal się równoważą (odpowiednio 49% i 43%). Może to świadczyć, że różne doniesienia płynące z Izraela i Autonomii Palestyńskiej są tak liczne i niespójne, że dla części badanych obraz sytuacji przestał być jednoznaczny.

Tabela 4

Czy racje stron konfliktu na Bliskim Wschodzie są dla Pana(i) jasne, czy wie Pan(i), o co w tym konflikcie chodzi?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	V 2002		VI 2002	
	w procentach			
Zdecydowanie tak	15	56	13	49
Raczej tak	41		36	
Raczej nie	26	39	29	43
Zdecydowanie nie	13		14	
Trudno powiedzieć	5		8	

Znajomość argumentów stron tego konfliktu częściej deklarują mężczyźni (59%) niż kobiety (39%). Lepszą orientacją w sytuacji na Bliskim Wschodzie wyróżniają się również respondenci młodszy, lepiej wykształceni, mieszkający w dużych i wielkich miastach (por. tabele aneksowe).

Odpowiedzialność za wydarzenia na Bliskim Wschodzie, zdaniem większości respondentów (60%), w równej mierze ponoszą obie strony konfliktu. Zaledwie 2% ankietowanych obarcza całą winą Palestyńczyków, natomiast 5% (spadek w ciągu miesiąca o 6 punktów) - głównie Palestyńczyków, ale częściowo również Izraelczyków. Stronie izraelskiej przypisuje całą odpowiedzialność 6% badanych, natomiast przede wszystkim Izraelczykom, ale także Palestyńczykom - 8%. Niemal co piąty respondent (19%) nie potrafił wskazać strony odpowiedzialnej za konflikt.

Tabela 5

Kto, Pana(i) zdaniem, jest przede wszystkim odpowiedzialny za to, że na Bliskim Wschodzie doszło do krwawego konfliktu?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	V 2002	VI 2002
	w procentach	
Tylko Palestyńczycy	2	2
Palestyńczycy, ale Izraelczycy też ponoszą część odpowiedzialności	11	5
Obie strony konfliktu są odpowiedzialne w równej mierze	55	60
Izraelczycy, ale Palestyńczycy też ponoszą część odpowiedzialności	9	8
Tylko Izraelczycy	7	6
Trudno powiedzieć	16	19

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Trwa zbrojny konflikt na Bliskim Wschodzie. Czy, ogólnie rzecz biorąc, uważa Pan(i) że jest to dla Polski sprawa:

(%)

	zdecydowa- nie ważna	raczej ważna	raczej nieważna	zdecydowanie nieważna	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	48	22	5	13	1058
Płeć						
Mężczyźni	11	49	25	6	9	506
Kobiety	13	47	19	4	17	552
Wiek						
18-24 lat	8	50	26	5	11	164
25-34	13	48	22	4	13	191
35-44	9	54	25	1	10	194
45-54	16	50	20	7	7	221
55-64	15	47	18	7	14	121
65 lat i więcej	11	37	19	8	25	168
Miejsce zamieszkania						
Wieś	12	47	22	6	14	389
Miasto do 20 tys.	9	52	21	7	11	144
20-100 tys.	16	42	26	3	13	194
101-500 tys.	10	49	22	4	14	200
501 tys. i więcej mieszk.	15	52	19	4	11	132
Wykształcenie						
Podstawowe	12	45	16	6	20	258
Zasadnicze zawodowe	13	49	22	5	12	323
Średnie	12	47	26	5	10	359
Wyższe	11	55	23	3	8	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	14	61	17	1	7	61
Prac.umysł.niż.szczebła	16	52	20	6	5	91
Pracownicy fiz.- umysł.	10	50	22	1	17	98
Robotnicy wykwalifikowani	16	48	26	0	10	78
Robotnicy niewykwalifik.	14	47	27	7	5	50
Rolnicy	9	44	30	9	8	65
Pracujący na własny rach.	19	49	24	0	8	40
Bierni zawodowo						
Renciści	18	51	13	2	16	119
Emeryci	12	36	20	11	21	191
Uczniowie i studenci	7	51	31	5	7	93
Bezrobotni	7	49	21	5	17	119
Gospodynie domowe i inni	7	56	19	8	11	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	14	51	25	2	7	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	18	52	15	2	12	74
sekt. pryw. poza rolnict.	12	52	24	2	9	199
prywatnym gośp. rolnym	12	41	27	10	10	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	7	48	28	5	12	151
300-399	12	52	18	5	12	101
400-599	13	47	25	3	12	189
600-800	13	52	18	5	13	165
Powyżej 800 zł	12	53	21	5	10	126
Ocena własnych war. mater.						
Złe	13	43	21	7	16	379
Średnie	12	49	23	3	13	475
Dobre	12	54	21	5	7	204
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	19	45	15	7	14	78
Raz w tygodniu	11	51	21	5	12	557
1-2 razy w miesiącu	9	40	28	7	16	150
Kilka razy w roku	12	49	24	4	10	182
W ogóle nie uczestniczy	19	43	19	1	18	90
Poglądy polityczne						
Lewica	11	53	25	5	5	252
Centrum	12	51	22	3	12	336
Prawica	11	54	24	6	5	204
Trudno powiedzieć	15	34	16	7	28	267

Tabela 2. Czy sądzi Pan(i), że wydarzenia na Bliskim Wschodzie mogą doprowadzić do wojny światowej czy też nie?

(%)

	Raczej tak	Raczej nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	59	25	16	1058
Płeć				
Mężczyźni	57	32	11	506
Kobiety	62	18	20	552
Wiek				
18-24 lat	63	22	15	164
25-34	54	29	16	191
35-44	60	27	13	194
45-54	63	24	13	221
55-64	60	25	15	121
65 lat i więcej	57	22	21	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	62	19	19	389
Miasto do 20 tys.	64	24	11	144
20-100 tys.	59	27	14	194
101-500 tys.	59	29	12	200
501 tys. i więcej mieszk.	48	35	17	132
Wykształcenie				
Podstawowe	62	19	19	258
Zasadnicze zawodowe	66	19	15	323
Średnie	56	30	14	359
Wyższe	46	41	13	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	47	44	9	61
Prac. umysł. niż. szczebla	63	20	17	91
Pracownicy fiz.- umysł.	68	19	13	98
Robotnicy wykwalifikowani	59	27	13	78
Robotnicy niewykwalifik.	59	36	5	50
Rolnicy	59	22	19	65
Pracujący na własny rach.	41	44	15	40
Bierni zawodowo				
Renciści	71	10	19	119
Emeryci	56	26	17	191
Uczniowie i studenci	56	32	13	93
Bezrobotni	62	21	17	119
Gospodynie domowe i inni	54	25	21	53
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	58	29	13	154
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	60	25	15	74
sekt. pryw. poza rolnict.	56	31	12	199
prywatnym gosp. rolnym	63	20	17	71
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	65	20	15	151
300-399	60	29	11	101
400-599	71	18	11	189
600-800	62	24	14	165
Powyżej 800 zł	58	29	13	126
Ocena własnych war. mater.				
Złe	62	22	16	379
Średnie	60	25	16	475
Dobre	54	31	15	204
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	62	27	11	78
Raz w tygodniu	61	25	15	557
1-2 razy w miesiącu	53	23	24	150
Kilka razy w roku	56	28	17	182
W ogóle nie uczestniczy	69	23	9	90
Poglądy polityczne				
Lewica	63	28	10	252
Centrum	63	23	14	336
Prawica	60	34	7	204
Trudno powiedzieć	52	18	30	267

Tabela 3. Czy racje stron konfliktu na Bliskim Wschodzie są dla Pana(i) jasne, czy wie Pan(i) o co w tym konflikcie chodzi?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	36	29	14	8	1059
Płeć						
Mężczyźni	20	39	24	10	7	506
Kobiety	6	33	34	18	9	553
Wiek						
18-24 lat	14	43	21	15	7	164
25-34	12	42	27	16	4	191
35-44	12	37	31	13	6	194
45-54	16	36	31	8	9	221
55-64	11	36	34	12	8	121
65 lat i więcej	10	22	32	22	15	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	6	30	35	18	10	389
Miasto do 20 tys.	13	32	34	16	5	144
20-100 tys.	15	34	29	13	9	194
101-500 tys.	16	48	17	10	8	200
501 tys. i więcej mieszk.	23	42	24	5	5	133
Wykształcenie						
Podstawowe	5	23	33	23	15	258
Zasadnicze zawodowe	11	35	33	14	7	323
Średnie	15	44	26	10	6	360
Wyższe	27	45	17	7	4	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	17	55	19	6	4	61
Prac. umysł. niż. szczebla	20	43	28	2	7	91
Pracownicy fiz.- umysł.	16	34	39	8	4	98
Robotnicy wykwalifikowani	11	32	34	7	15	78
Robotnicy niewykwalifik.	9	30	34	22	4	50
Rolnicy	7	46	26	15	5	65
Pracujący na własny rach.	23	32	31	8	7	40
Bierni zawodowo						
Renciści	10	30	37	14	9	119
Emeryci	13	26	29	20	12	192
Uczniowie i studenci	14	48	20	15	3	93
Bezrobotni	6	40	23	18	13	119
Gospodynie domowe i inni	11	30	28	27	3	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	19	39	30	6	6	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	8	44	31	9	8	74
sekt. pryw. poza rolnict.	17	35	32	9	7	199
prywatnym gosp. rolnym	7	42	29	16	6	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	9	31	32	19	8	151
300-399	17	39	29	10	5	101
400-599	11	41	28	11	9	189
600-800	9	35	35	11	10	166
Powyżej 800 zł	27	39	17	11	6	126
Ocena własnych war. mater.						
Złe	12	33	26	19	10	379
Średnie	11	34	35	12	8	476
Dobre	17	47	20	10	6	204
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	15	35	32	9	10	78
Raz w tygodniu	12	36	29	14	8	557
1-2 razy w miesiącu	9	28	34	17	12	150
Kilka razy w roku	14	43	26	10	6	182
W ogóle nie uczestniczy	19	33	24	19	5	91
Poglądy polityczne						
Lewica	18	42	28	8	4	252
Centrum	10	41	33	10	6	336
Prawica	20	41	23	11	5	205
Trudno powiedzieć	5	20	30	27	17	267